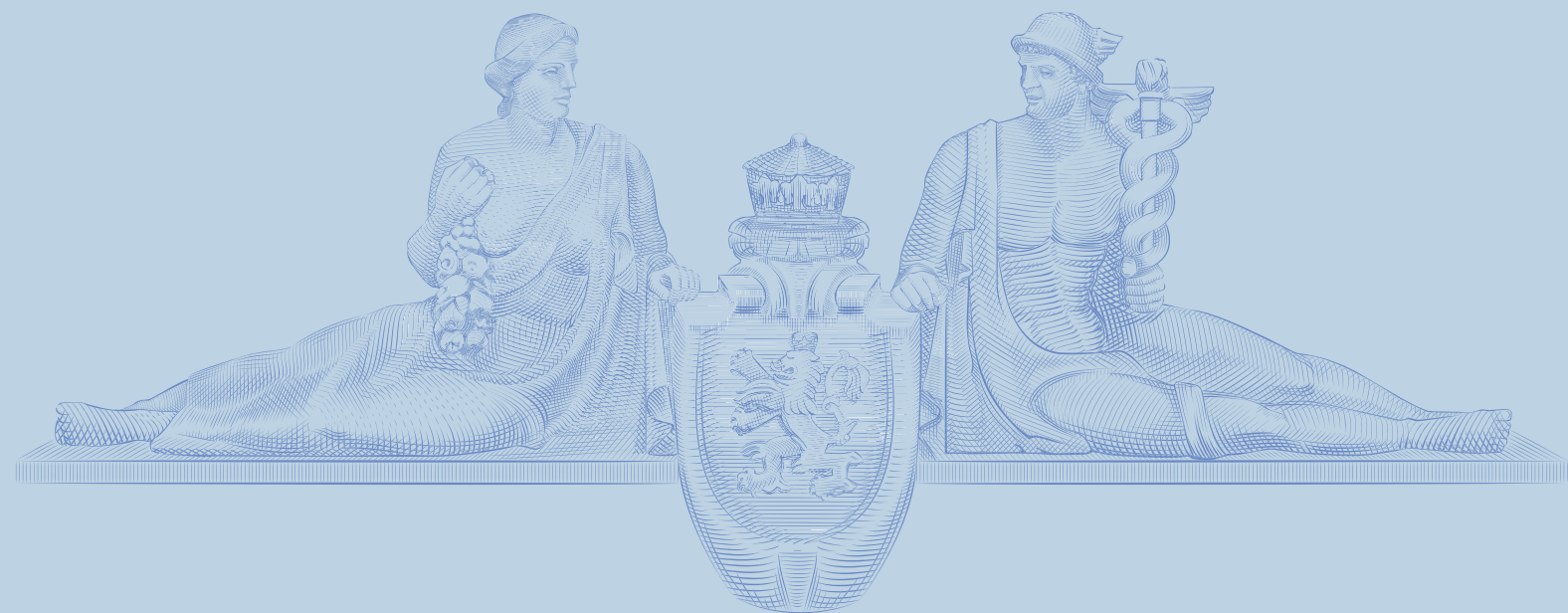

ТЕМАТИЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И АКЦЕНТИ

ОСНОВНИ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТНАТА РАМКА ЗА ПЕРИОДА 2020–2022 Г.

(ИЗВАДКА ОТ „ИКОНОМИЧЕСКИ ПРЕГЛЕД“,
БРОЙ 4/2019 Г.)

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА

Основни параметри на бюджетната рамка за периода 2020–2022 г.

В актуализираната средносрочна бюджетна прогноза на правителството (АСБП) за периода 2020–2022 г.¹, която съответства на приетите от 44-то Народно събрание бюджетни и данъчни закони за 2020 г., е заложено балансирано бюджетно салдо по консолидираната фискална програма (КФП) през целия прогнозен период. Бюджетното салдо на сектор „държавно управление“ (ЕСС 2010), използвано за целите на процедурата по дефицита и дълга, се очаква да е слабо отрицателно през 2020 г. (-0.1% от прогнозния БВП) и положително през 2021 г. и 2022 г. (в размер съответно на 0.5% и 0.1% от БВП). Планираните първични излишъци и благоприятен диференциал между прогнозирания номинален темп на нарастване на БВП и имплицитния лихвен процент по публичния дълг се очаква да допринесат за продължаващо намаление както на държавния, така и на консолидирания дълг на сектор „държавно управление“ в периода 2020–2022 г.

При отчитане на оценките на МФ за постепенно увеличаващо се положително отклонение на икономическата активност от потенциалното равнище на производство през прогнозния период изменението на структурното бюджетно салдо предполага слабо стимулиращо въздействие на фискалната политика върху икономическата активност в страната през 2020 г. и 2022 г., докато през 2021 г. се очаква това въздействие да е умерено рестриктивно. Бюджетните цели на касова и на начислена основа остават без съществена промяна в няколко поредни цикъла на изготвяне на АСБП, като запазват пълното си съответствие с фискалните правила, залегнали в Закона за публичните финанси и в Рамката на ЕС за координация на икономическите политики.

Заложеното в АСБП нарастване на приходната част на КФП през 2020 г. (със 7.6% спрямо очакваното им изпълнение за 2019 г.²) отразява допусканията на МФ за устойчиво нарастване на икономическата активност в страната и за продължаващ напредък при изпълнението на проекти по оперативните програми на ЕС от програмния период 2014–2020 г. Основен фактор за прогнозираното увеличение на данъчно-осигурителните приходи (със 7.1%) е динамиката на вътрешното търсене, доходите от труд и на заетостта, докато значително по-малък е очакваният принос³ на положителните бюджетни ефекти от влизащите в сила от началото на 2020 г. промени в осигурителната политика и увеличението на минималната работна заплата⁴. По-съществен бюджетен ефект от дискреционните мерки през 2020 г. се очаква да има по отношение на неданъчните приходи в резултат от въвеждането на ТОЛ системата и от еднократни постъпления от концесията на Летище София. Влиянието на тези допълнителни приходи се очаква в голяма степен да бъде неутрализирано от намалението на приходите по бюджета на фонд

¹ Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2020–2022 г. е изготвена през октомври 2019 г. като мотиви към проекта на Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2020 г. и е приета с Решение № 631 на Министерския съвет от 31 октомври 2019 г. С цел осигуряване на съответствие с параметрите на окончателно приетите от Народното събрание бюджетни и данъчни закони за 2020 г. в АСБП са направени промени, които са одобрени с Решение № 815 на Министерския съвет от 30 декември 2019 г. В това каре са обсъдени параметрите на АСБП, одобрена на 30 декември 2019 г.

² Направената към октомври 2019 г. оценка за очакваното изпълнение на бюджетните приходи по КФП през 2019 г. е оставена без съществена промяна в АСБП, одобрена на 30 декември 2019 г.

³ Изчисленият принос се базира на съдържащата се в АСБП оценка за ефектите от дискреционни мерки върху приходите на сектор „държавно управление“ поради липсата на оценки от ефектите на тези дискреционни мерки върху данъчно-осигурителните приходи по КФП.

⁴ В съответствие с влязлото в сила от 1 януари 2020 г. увеличение на минималната работна заплата от 560 лв. на 610 лв. се изменя и минималният осигурителен доход (МОД) за всички самоосигуряващи се лица (от 560 лв. на 610 лв.), като единствено за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители МОД се увеличава от 400 лв. на 420 лв. Увеличение на минималните осигурителни прагове се очаква и за наетите лица, за които прагът съвпада като ниво с минималната работна заплата.

„Сигурност на електроенергийната система“⁵, като съответно заложеното увеличение на неданъчните приходи за 2020 г. (5.5%) е по-ограничено в сравнение с отчетените ускорени темпове на растеж през 2018–2019 г. Заложеното нарастване на приходите от помощи с 21.2% спрямо очакваното изпълнение за 2019 г. предполага ускорено изпълнение на проекти, съфинансирани от бюджета на ЕС.

В АСБП е заложено минимално нарастване на общите разходи по КФП (вкл. вноската в бюджета на ЕС) за 2020 г. спрямо очакваното изпълнение за 2019 г. с 1.9%, което до голяма степен отразява базовия ефект от еднократно извършените през 2019 г. съществени разходи по бюджета на Министерството на отбраната за придобиване на нов тип боен самолет⁶. Същевременно за 2020 г. се запазват приоритетите на правителството както по отношение на политиката в областта на доходите (с акцент върху сектор „образование“), социално- и здравноосигурителната политика, така и по отношение на ускоряване на изпълнението на инвестиционни проекти с европейско и с изцяло национално финансиране. С най-висок принос за нарастването на бюджетните разходи през 2020 г. е заложеното увеличение на социалните и здравноосигурителните плащания (с 6.7%, или 1.2 млрд. лв.), което от своя страна отразява главно промени в размера на изплащаните пенсии⁷ и в по-малка степен увеличения размер на средствата за здравеопазване, обезщетения и помощи за домакинствата. Планираните разходи за персонал през 2020 г. се увеличават с 9.3%, или 0.9 млрд. лв., спрямо очакваното изпълнение за 2019 г., като са осигурени допълнителни средства както за продължаване на политиката на увеличение на заплатите в сектор „образование“, така и за нарастване с 10% на доходите във всички останали бюджетни сфери. В настоящата АСБП, както през 2017 г. и 2018 г., е заложено намаление на другите възнаграждения и плащания за персонала през 2020 г. (с 14.6% спрямо очакваното изпълнение за 2019 г.) с цел частично ограничаване на средствата, необходими за осъществяване на политиката за актуализиране на доходите в бюджетната сфера. Заложеното в АСБП увеличение на останалите текущи разходи⁸ по КФП през 2020 г. спрямо очакваното изпълнение през 2019 г. е минимално (с 0.2 млрд. лв.), като нарастването на разходите за издръжка и вноска в бюджета на ЕС до голяма степен е неутрализирано от намаление на разходите за субсидии поради гореспоменатите промени по бюджета на фонд „Сигурност на електроенергийната система“.

Разчетите в АСБП за динамиката на капиталовите разходи през 2020 г. (намаление със 17.3%, или с 1.4 млрд. лв.) се определят от еднократно извършените по-високи разходи за модернизирване на отбраната през 2019 г. Ако очакваното изпълнение за 2019 г. се намали с размера на тези еднократни разходи, увеличението на капиталовите разходи през 2020 г. би било с 12.4%, или с 0.7 млрд. лв. Нарастване е заложено както по отношение на съфинансираните от ЕС инвестиции поради напредналата фаза на изпълнение на проекти от програмния период 2014–2020 г., така и по отношение на националните капиталови разходи (с неутрализиран еднократен ефект от по-високите разходи за модернизиране на отбраната през 2019 г.).

Запазването на балансирана бюджетна позиция през периода 2021–2022 г. предполага ограничаване на бюджетните разходи като дял от БВП, което да компенсира очакваното

⁵ По силата на влязлото в сила от юли 2019 г. ценово решение на КЕВР таксата „задължение към обществото“ се намалява с 50%.

⁶ Ако тези еднократни разходи бъдат изключени от очаквания размер на общите разходи по КФП за 2019 г., заложеното увеличение за 2020 г. би било значително по-високо (6.8%).

⁷ От 1 юли 2020 г. е заложено увеличение с 6.7% на всички пенсии, отпуснати до 31 декември 2019 г., както и увеличение на минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст с 13.9% до 250 лв.

⁸ Включително разходите за вноската в бюджета на ЕС.

намаление на съотношението на бюджетните приходи към БВП за периода. Това ограничаване се очаква да бъде постигнато главно по линия на текущите разходи през двете години и в по-малка степен на капиталовите разходи през 2021 г.

В АСБП е заложено намаление на съотношението на държавния дълг към БВП от 18.6% към края на 2019 г. до 17.0% към края на 2022 г., като за същия период се очаква съотношението на консолидирания дълг на сектор „държавно управление“ към БВП да спадне от 20.4% до 18.2%. Целта на правителството е намалението на дълговата тежест да бъде съпътствано от увеличение на средствата във фискалния резерв с 1.8 млрд. лв. през периода 2020–2022 г., което ще позволи частично рефинансиране на плащания по облигациите на международните капиталови пазари, чийто падеж настъпва в началото на 2023 г. (в размер 2.2 млрд. лв.). В съответствие с емисионната политика на МФ и дълговите ограничения, заложи в ЗДБРБ за 2020 г., максималният размер на новия държавен дълг, който може да бъде поеман през годината, е 2.2 млрд. лв. Това предполага размерът на новия дълг да превишава плащанията по дълга, чийто падеж настъпва през годината, което е в съответствие със заложената в АСБП цел за акумулиране на допълнителни средства във фискалния резерв в средносрочен план.

Рискове за изпълнението на бюджетните цели, заложи в АСБП за периода 2020–2022 г., продължават да съществуват главно по линия на икономическите и финансовите процеси в глобален план и в ЕС. Както и при предходната АСБП (за периода 2019–2021 г.) валидни остават опасенията, че при по-неблагоприятна международна среда от очакванията, заложи в макроикономическата прогноза на МФ, данъчно-осигурителните приходи биха останали под разчетните нива, което би затруднило постигането на бюджетните цели на правителството. В допълнение, в бюджетната рамка за 2020 г. продължават да се залагат увеличения на текущите разходи за заплати и социални плащания, които са трудно обратими и допълнително биха ограничили възможностите за бюджетна консолидация в условия на съществено и продължително влошаване на международната конюнктура. Рискове за изпълнението на показателите, включени в бюджетната рамка за 2020 г., биха могли да възникнат и по отношение на изпълнението на мерки с очакван положителен бюджетен ефект, чието действие се отлага неколккратно поради невъзможност да бъдат реализирани в предходни години. Пример за подобни мерки са отдаването на Летище София на концесия и заложеното намаление на другите възнаграждения и плащания за персонала.

ХУДОЖЕСТВЕННОТО ОФОРМЛЕНИЕ НА КОРИЦАТА Е РАЗРАБОТЕНО ВЪЗ ОСНОВА
НА СКУЛПТУРНАТА ГРУПА „ХЕРМЕС И ДЕМЕТРА“, ДЕЛО НА КИРИЛ ШИВАРОВ,
РАЗПОЛОЖЕНА НА ЮЖНАТА ФАСАДА НА СГРАДАТА НА БНБ